

Samenvatting Nederlands woordenschat + werkwoordspelling h4,5,6 toetsweek 2017

Hoofdstuk 4

Stijlfouten:
pleonasme en
tautologie

- Een pleonasme ontstaat wanneer je een eigenschap van een zaak of persoon nog eens uitdrukkelijk omschrijft
- Voorbeeld:
In een houten boomstam
- Een tautologie bestaat uit twee woorden van dezelfde woordsoort die hetzelfde betekenen
- Voorbeeld:
Vrolijk en blij, enkel en alleen, vast en zeker

Afkorting,
letterwoord,
initiaalwoord,
verkorting en
symbool

- Een **afkorting** is de weergave van een woord(groep) met een beperkt aantal letters, die je uitspreekt als het oorspronkelijke woord
- Een **letterwoord** bestaat uit de eerste letters van een naam of woordgroep. Je spreekt het uit als een woord maar schrijft het zonder punten
- Een **initiaalwoord** wordt gevormd volgens dezelfde regels als een letterwoord, maar je spreekt het uit als losse letters
- Een **verkorting** is opgebouwd uit een of meer lettergrepen. Je spreekt het uit als één woord
- Een **symbool** is een notatie van een wetenschappelijk begrip, een eenheid of een valuta, je spreekt het uit als een woord waar het voor staat

Hoofdstuk 5

Uitdrukkingen met
tegenstellingen en
synoniemen

- Beginrijm of alliteratie: door weer en wind
- Eindrijm: tegen heug en meug iets opeten
- Er zijn ook uitdrukkingen met woordparen die niet rijmen:
  - Tegenstellingen: zwart op wit
  - Synoniemen: altijd en eeuwig
  - Woorden die in betekenis dicht bij elkaar liggen: moord en doodslag

Leestekens

- Een komma geeft een kust in de zin aan. Je gebruikt de komma als:
  - Voor of na een aanspreking
  - Tussen de delen van een opsomming
  - Tussen twee persoonsvormen
  - Tussen de hoofdzin en een bijzin, als de delen lang zijn
  - Voor en achter een bijstelling
- Een dubbele punt dient om iets aan te kondigen:
  - Een citaat (directe rede)
  - Een gedachte
  - Een opsomming
  - Een uitleg of toelichting
- Aanhalingstekens gebruik je:
  - Bij citaten
  - Als het woord zelf bedoeld wordt en niet de betekenis
  - Als het woord of de woordgroep op een speciale manier gebruikt wordt
- De puntkomma gebruik je:
  - Tussen hoofdzinnen die sterker met elkaar samenhangen dan losse zinnen
  - Als afsluiting van de onderdelen van lange opsommingen die onder elkaar staan

Hoofdstuk 6

Vaste combinaties

- Sommige woorden komen heel vaak in combinatie met andere woorden voor
- Voorbeeld:
  - Een zelfstandig naamwoord met een vast werkwoord: *een beslissing nemen*
  - Uitdrukkingen met een werkwoord: *de draad oppakken*
  - Uitdrukkingen zonder werkwoord: *de naakte waarheid*
  - Uitdrukking met een woordpaar: *kommer en kwel*
  - Uitdrukking met een woordpaar en een vast werkwoord: *lief en leed delen*